

POLITIKERSPØRGSMÅL

Spørgsmål nr.: FRR-025-26

Dato: 14. maj 2026

Stillet af: Nicolai Wang Olsen (I)

Besvarelse udsendt den: 26. juni 2026

Lange ventetider på en række områder

Motivation og spørgsmål:

På baggrund af Berlingskes artikel ([link nedenfor](#)) om faldende brug af privathospitaler, samtidig med fortsatte lange ventetider på en række områder, ønsker jeg en redegørelse for praksis i Region Østdanmark.

Jeg ønsker særligt svar på følgende:

1. Hvordan sikrer Region Østdanmark, at patienter rettidigt og forståeligt oplyses om deres ret til at vælge privat behandling, når regionen ikke kan overholde fristerne for udredning eller behandling?
2. Hvor mange patienter er i 2023, 2024 og 2025 blevet henvist til privathospitaler i Region Østdanmark — samlet og fordelt på specialer?
3. Hvordan har udviklingen været inden for ortopædkirurgi, herunder hofte, knæ, skulder og ryg?
4. Hvilke specialer har aktuelt de længste ventetider i Region Østdanmark, og hvor mange patienter venter længere end henholdsvis 30 dage, 3 måneder, 6 måneder og 12 måneder?

Der ønskes samtidig en opgørelse over, hvorvidt disse patienter ville kunne henvises til privat behandling via DUF-aftaler eller udbud.

5. Arbejder regionen aktivt med at tilbyde patienter privat kapacitet, når ventetiderne overstiger patientrettighederne, eller er det i praksis patientens eget ansvar at opsøge muligheden?
6. Har Region Østjylland en samlet strategi for brug af privat kapacitet til at nedbringe ventetider — og hvis ikke, vil administrationen udarbejde en sådan?
7. Kan regionsrådet fremover få en fast kvartalsvis opgørelse over ventetider, patienter over frist, henvisninger til privathospitaler samt brugen af privat kapacitet?

Link til artikel: <https://www.berlingske.dk/indland/hun-kan-foerst-faa-en-tid-om-tre-aar-og-er-ikke-alene-alligevel-sendes-markant-faerre-paa-privathospital>

Svar:

Ad 1. Hvordan sikrer Region Østjylland, at patienter rettidigt og forståeligt oplyses om deres ret til at vælge privat behandling, når regionen ikke kan overholde fristerne for udredning eller behandling?

Regionerne, herunder de afdelinger der visiterer patienterne, har pligt til at informere patienterne om retten til frit sygehusvalg.

Patienterne informeres både i Region Sjælland og i Region Hovedstaden i indkaldelsesbrevene om deres rettigheder til frit at vælge sygehus. Hvis fristerne ikke kan overholdes, vælges frase til indkaldelsesbrevet fra frasekataloget i Sundhedsplatformen. Fraserne skal sikre, at patienterne i et let forståeligt sprog oplyses om rettigheder for frit - og udvidet frit sygehusvalg. Patienterne skal modtage et indkaldelsesbrev indenfor 8 hverdage fra afdelingen har modtaget henvisningen. Af brevet fremgår også, hvor patienterne kan henvende sig, hvis patienten ønsker at gøre brug af deres rettigheder, herunder at få undersøgt muligheden for at vælge et privathospital, hvis der her kan tilbydes hurtigere undersøgelse eller behandling.

De to regioner arbejder med inddragelse af kommunikationsfaglig bistand på at sikre ensartet skriftlig kommunikation i indkaldelsesbrevene til patienterne i Region Østjylland.

Ad 2. Hvor mange patienter er i 2023, 2024 og 2025 blevet henvist til privathospitaler i Region Østjylland — samlet og fordelt på specialer?

Af nedenstående tabel 1 fremgår antal henvisninger til privathospitaler i Region Sjælland og Region Hovedstaden i perioden 2023, 2024 og 2025. For oversigt over fordelingen af antal henvisninger opgjort på specialer henvises til bilag 1.

Tabel 1. Antal henvisninger til privatsygehuse

Antal henvisninger til privatsygehuse			
Region	2023	2024	2025
Region Sjælland	32.891	31.678	33.189
Region Hovedstaden	99.270	76.606	68.978
I alt	132.161	108.284	102.167

Ad 3. Hvordan har udviklingen været inden for ortopædkirurgi, herunder hofte, knæ, skulder og ryg?

Antal henvisninger til privathospitaler fra det ortopædkirurgiske speciale inklusive rykirurgi fremgår af nedenstående tabel 2. Det er ikke muligt at opdele antallet af henvisninger på underkategorier som "knæ", "hofte" og "skulder".

Tabel 2. Antal henvisninger til privatsygehuse – Ortopædkirurgi

Antal henvisninger til privatsygehuse Ortopædkirurgi			
Region	2023	2024	2025
Region Sjælland	8.142	7.312	5.887
Region Hovedstaden	15.555	12.900	13.263
I alt	23.697	20.212	19.150

Ad 4. Hvilke specialer har aktuelt de længste ventetider i Region Østjylland, og hvor mange patienter venter længere end henholdsvis 30 dage, 3 måneder, 6 måneder og 12 måneder? Der ønskes samtidig en opgørelse over, hvorvidt disse patienter ville kunne henvises til privat behandling via DUF-aftaler eller udbud.

Det er ikke muligt at opgøre den konkrete ventetid for de enkelte patienter, som aktuelt venter på undersøgelse eller behandling. Først når patienten er færdigudredt eller behandling er startet, er det muligt at opgøre den erfarede ventetid, som vil give et billede af, hvor lang ventetiden har været og ikke den aktuelle eller forventede ventetid fra patienten henvises.

Hvis en afdeling fx har haft kapacitetsudfordringer, men disse er blevet løst eller væsentligt forbedret, vil det først kunne ses i de erfarede ventetider, når hele efterslæbet er håndteret og ikke indgår i opgørelsen af de erfarede ventetider. Tilsvarende gælder ved nyligt opståede kapacitetsudfordringer. Her vil den erfarede ventetid være kort, da de patienter der nu venter på behandling pga. kapacitetsudfordringer, ikke indgår i opgørelserne, da deres forløb ikke er afsluttet.

Derfor giver de forventede ventetider, som hospitalerne indmelder til [Mit Sygehusvalg](#) et mere retvisende billede. Her kan patienter finde informationer om forventede ventetider på udvalgte behandlinger og operationer på landets offentlige sygehuse og privathospitaler. Den anførte ventetid er et skøn, og kan variere fra patient til patient, da den afhænger af den enkeltes samlede sygdomsbillede og forløb.

Samtidig vil ikke alle patienter kunne henvises til udredning eller behandling hos private aktører via udbudsaftaler eller det udvidede frie sygehusvalg (DUF-aftaler). Patienter kan fx ikke benytte det udvidede frie sygehusvalg:

- hvis det ønskede privathospital har væsentligt længere ventetid end lignende afdelinger på andre hospitaler
- hvis det ønskede privathospital ikke har en aftale med regionerne
- hvis der er tale om følgende behandlinger, der ikke er omfattet af ordningen: organtransplantation, sterilisation, fertilitetsbehandling, refertilisationsbehandling, høreapparatbehandling, kosmetisk behandling, kønsskifteoperation eller ophold på rekonvalescenthjem

Endelig vælger en del patienter af forskellige årsager ikke at benytte sig af muligheden for udvidet frit sygehusvalg.

Ad 5. Arbejder regionen aktivt med at tilbyde patienter privat kapacitet, når ventetiderne overstiger patientrettighederne, eller er det i praksis patientens eget ansvar at opsøge muligheden?

Regionerne arbejder aktivt med at tilbyde patienterne tilbud om undersøgelse eller behandling ved private hospitaler og klinikker. Patienterne informeres som nævnt ovenfor om deres rettigheder i indkaldelsesbrevene, og både Region Sjælland og Region Hovedstaden indgår udbudsaftaler med private aktører.

Ad 6. Har Region Østjylland en samlet strategi for brug af privat kapacitet til at nedbringe ventetider — og hvis ikke, vil administrationen udarbejde en sådan?

I begge de nuværende regioner er der decentralt budgetansvar, der blandt andet betyder, at hospitalerne har det økonomiske ansvar for patienter, som behandles på privathospitaler. Det decentrale budgetansvar for privathospitalforbrug animerer hospitalerne til at planlægge aktivt med brug af privat kapacitet for at overholde patientrettighederne. For at understøtte dette, indgår begge regioner udbuds- og prisafgifter med private leverandører på områder, hvor regionen har behov for en øget kapacitet (fx ortopædkirurgien og radiologien). Det forventes, at den decentrale styringsmodel videreføres i Region Østjylland.

Region Østdanmark har på nuværende tidspunkt ikke en samlet fælles strategi for brug af privat kapacitet. De to eksisterende regioner har ikke eksplicit nedfældede strategier, men i begge regioner er det forudsat, at hospitalerne decentralt har frihedsgrad til at prioritere patientbehandlinger med baggrund i faglige og ressourcemæssige vurderinger under hensyntagen til overholdelse af patientrettighederne.

Ad 7. Kan regionsrådet fremover få en fast kvartalsvis opgørelse over ventetider, patienter over frist, henvisninger til privathospitaler samt brugen af privat kapacitet?

Overholdelsen af patientrettigheder og kræftpakkeforløb følges løbende på hospitalerne og i administrationen. Der sker i begge regioner desuden løbende rapportering til det politiske niveau i forskellige formater. Der er endnu ikke udarbejdet et samlet koncept for den kommende Region Østdanmark. Administrationen er ved at afdække praksis i Region Sjælland og Region Hovedstaden med henblik på at vurdere, hvilke parametre der er væsentlige at følge i udviklingen af området. Det er blandt andet med det formål at sikre bedst mulig anvendelse af de samlede ressourcer i sundhedsvæsenet i Region Østdanmark.